

Dopisi.

Iz Bohove na Dravskem polji. (Po volitvi.)

Dan sv. Petra in Pavla bil je za tukajšnje nemškutarje jako važen, ker je bil odločen za volitev župana. Kakor je marsikomu znano, je večina odbora nemškutarske garde, vendar pa se je tadanji župan Wrehsnar močno bal, misleč, še celo moji pristaši me ne marajo in utegnili bi z mojega prestola v velikanski propad štrbunkniti. Kako marsikateri nemškutar, znal si je tudi tukajšnji Wrehsnar z zvijačo svoje pristaše vloviti. Obljubi jim je prav mastno pečenko s pivom za večerjo, ako ga zopet za župana volijo. To je pomagalo in takoj je dobil štiri volilce in eden glas si je sam dal, ter je zopet za tri leta župan postal. A tudi svoji obljudi moral je zvest ostati, ter se po volitvi s svojimi štirimi pristaši poda v gostilno g. Rojka in da nasititi une svoje ljubljence za cela tri leta. Fino je bilo gledati omenjeno gardo, kako jim je telečja pečenka in pivo dišalo, za katero ni trebalo cvenka šteti. Slabo je za kmeta, kateri se da za telečjo pečenko in vrč piva zvoditi. Novo izvoljeni župan prišedši domov, se ve, da veselja poln, da se mu ne bo treba z županovega stola umakniti, nameni se podati k počitku, češ: -saj sem ves čas semkaj pridno »agitiral«, ali joj, žena, ki je med tem časom izvedela, da je nje soprog, novoizvoljeni župan, za večerjo izdal okoli 12 gld., ga prične prav močno z metlo udrihati. Večkrat sem slišal od katere stare ženice, da mora novo poročena žena, preden novi mož vsred ljše vstopi, trikrat po njem z metlo mahnuti, ker ima potem ona pri kuretini ali perutnini srečo. Kakor nam je znano, živi že naš župan dolgo časa v zakonu in menda se v tem času ni bil tako srečen, da bi si njegova soproga z metlo na njem sreče iskala, kakor sedaj, ko je na novo župan postal. Čast pa unim trem odbornikom, kateri so sami toliko premožni, da se ne dadó za telečjo pečenko in vrč piva osramotiti. Zatoraj čast, komur čast!

Starški.

Iz Št. Jakoba v Slov. goricah. (Revolucija.)

Čudna reč! Kaj malo je slišati iz skromne slovensko-goriške občine Jakobske. Revolucije pa se boji občinski urad na den 31. julija t. l. Zategadelj je priskrbel obožane može za ta dan. Povabiti žandarje ob takih priložnostih, ko se shaja veliko ljudstva, gotovo ni nič kričevega. Pa razžaljivo je za nas občane, kako je naš občinski urad za žandarje prosil. V prošnji na okrajno glavarstvo se ve, da v polomani nemščini prosi: Dne 31. t. m. se bo obhajalo žegnanje pri Sv. Jakobu, zategadelj naj bi e. kr. glavarstvo Mariborsko Jareniniskim žandarjem naročilo v Št. Jakob nadzorovati priti. Vzrok pa pristavi: »wo lauter raufholder sein«. Pač lepo skrbita naš predstojnik in njegov stalno nameščeni tajnik za čast in poštenje svojih soobčanov. Kaj si bo neki e. kr. glavarstvo mislilo! Kadar bo kaka komisija v Št. Jakobu, bo gotovo moral uradnik v spremstvu žandarjev priti, ker bi mu le-ti »raufholderji« zamogli zlate gumbe in borte potrgati. Do sedaj pa so ti gospodje celo drugače mislili. In Jakobčani smo ponosni, da ti gospodje v službenem opravilu zelo radi v naš gostoljubni in mirni kraj grejo. Da brez »raufholderjev« v nobeni, še tako pridni občini ni, je gotovo, pa da bi pri nas vsi, začeni od predstojnika in njegovega stalnega tajnika pa do zadnjega fantalina »lauter raufholder« bili, to pa ni res; ter smo do sedaj cerkvene slovesnosti še vselej mirno in spodbudno obhajali. Ako pa se je res bilo kakega pretepa bati, je prejšnji predstojnik g. Fr. W. take »raufboldere« po svojih hlapcih dal v kako štalo zapreti in proces je bil končan ter se čast vsem ohranila. Sklenem in rečem v imenu vseh Jakobčanov, da ne moremo za naprej imeti zaupanja

do takega predstojnika, še manj pa takega tajnika, ki zgoj iz sovraštva do nekih oseb, v uradnih pismih celo občino tako grdo ognusijo. »To je žalostno, kdor ne zna za lastno in svojega bližnjega poštenje skrbeti.«

Od Sv. Janža na Dravskem polji. (Razno.)

Tudi tukaj brez ustmene vojske občinske volitve nismo končali. Dolgo se je sem in tje potiskalo, preden smo znali, kdo da bode odbornik, ali župan, zlasti, ker nam je okrajno glavarstvo prvo volitev ovrгло, in vendar smo še bili precej srečni, ker smo velike nemčurčke v koš pognali. Župan postal je sopet g. Simon Fras, ali odbor dobil je drugo lice. Namesto napetega Franca Katza je postal obč. svetovalec eden navdušeni prijatelj domovine, namesto Kók-a, je narodnjak Miha Brodnjak, Jaka Schollar je pa torbo za vselej zgubil, o saj ga ne maramo več v odboru! Vsi, kateri so takrat in še bodo odpadli iz obč. odbora, naj si zapomnijo, da Slovan gre na dan. Močno so se narodni volilci trudili, da so do nekaj zmage došli. Posebno nas je razveselila vest, da so tudi g. župnik v odbor izvoljeni. Živeli narodni volilci in čast, komur čast! Omeniti še moram, da se je na zahtevanje narodnih odbornikov g. župan izrazil, da bode odslej le slovensko uradoval, sedaj je še bilo navsprotno na vrhu. Ne vemo, pride-li skoraj do cilja? Neko čudno misel imajo naši obč. odborniki, kajti niso še prišli do te izobraženosti, da bi prevdarili, kako veliko škodo imamo od lova in zajcev. Dragi čitatelj, ne bi mogel človek povrniti s tisoč goldinarjev našim kmetom škode, katero zajci naredijo.

Iz Vržeja. (Naša požarna bramba) je dobila v nedeljo, dne 3. julija novo in po najnovejšem smislu izgotovljeno brizgalnico. Ta sesalka je pač jako prilična za nekatere naše nemčurske ognjegasce že za to, da njim pri požaru ne bo več treba kričati: »bosser, bosser!«, ker si sedaj ta sesalka sama vodo prinaša. Na zgorej omenjeni dan popoldne ob tretji uri so imeli naši ognjegasci vaje in pa poskušnjo z novo sesalno brizgalnico. Pri teh vajah so tudi na trgu več studencev takoj izpraznili. Kadar so prvi in drugi studenec izpraznili, obnesla se je krizgalnica jako dobro, samo ognjegascev, ko so se z brizgalnico pomikali k tretjemu studencu, je rekdo izmed njih kričal, kakor vol: »forbere, nur forbere!« Žal, da se tudi pri nas nahajajo tako zvani po sili Nemci, ali nekateri izmed njih še nikoli niso prave nemške besedice slišali, vendar pa nemški govorijo tako, da sami sebe osmešijo in se ne razumejo. Želeti bi bilo, da bi postali vendar enkrat pametnejši in naj bi popustili nemčurstvo za vselej iz spomina.

Iz Jarenine. (Podoba.) Marsikateri Jareninčan se je dne 22. junija popoldan posolzil, ko je gledal, kako toča klesti po vinogradih in se boji, kako strašni naliv z nanošeno zemljo zasipava lepo košnjo. Tudi na Petrovo popoldan se je marsikdo posolzil, toda to so bile solze najlepšega veselja, kojega so nam preč. g. dekan napravili. Ob lanski tristoletnici smrti sv. Alojzija smo namreč začeli zlagati za kak tej svečanosti primeren spominek in glej, letos na Petrovo smo v veličastni procesiji prav lep na Dunaju izdelan kip ali statvo sv. Alojzija iz farovža v cerkev prenesli, naj tam vsakemu obiskovalcu priča, da smo tudi mi sebe in svojo mladino varstvu sv. Alojzija izročili. Sv. Alojzij prosi za nas!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Na nemski levici vedó o neki spremembi v ministerstvu, ne vedó pa, kateri minister iz-

stopi, samo to je pri njih gotovo, da prevzame dr. Plener ministerstvo za državne finance. Po naših mislih pa je sprememba v ministerstvu le »vroča« želja nemške levice. — Več listov na Dunaji poroča novico, da letos ne bode vojaških vaj v Galiciji ter zato svilli cesar ne pride v to deželo. Iz druge strani pa se trdi za gotovo, da na tem poročilu ni nič resnice, pač pa je notranje ministerstvo prepovedalo judom iz Rusije naseliti se v naši državi. Prepoved je bila potrebna.

Štajarsko. V Gradci so imeli nemški turnarji veliko zborovanje in je prišlo tje tudi več krdel turnarjev iz Nemčije. Da se je na tem zboru veliko upilo, pa tudi pilo za nemstvo, lahko nam človek verjame, ne da še posebej to dokazujemo. — Pravi se, da je grof Herbert Bismarek, stari sin trolasega kancelarja, kupil graščino Gornjo Radgono. To je zopet veliko veselje za naše Nemce!

Koroško. Postava, po kateri se naj daje onim učiteljem pokojnina, ki bi v vojski dobili take rane, da bi ne mogli več učiti na kaki ljudski šoli, ni dobila potrjenja od svetlega cesarja. Treba jo bode torej prenarediti. — Na večih krajih so imeli hude nevihte, v Otočah pri Celovci in tudi v labudski dolini pa je strela več ljudi ubila. — Zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda v Libelcih je bilo prav lepo ter se ga je nad 200 kmetov udeležilo.

Kranjsko. Pri čč. Ursulinkah v Ljubljani je visja gospodinjska šola za dekleta in jo podpira tudi deželni odbor. Taka šola je jako koristna in želiti je, da jo obiskuje prav veliko slov. deklet. — »Slov. društvo« je imelo v nedeljo shod v Kranji, iz poročila o njem posname se lahko, da tudi na dalje ne smemo upati zjedinenja slov. strank in bode še torej tudi naprej vojska med brati. Dr. Tavčarju se je izrekla zahvala za njegovo delovanje v dež. zboru.

Primorsko. Pri občinskih volitvah v Gorici je zmaga laška stranka in je te zmage kriv tudi nekaj razpor med Slovenci.

Tržaško. Na ljudskih šolah v Trstu je veliko slov. otrok, vsaj toliko, da bi bilo za-nje treba petero ljudskih šol, zato pa na mestnih ljudskih šolah denejo vse poprek med laške otroke. Tako najlažje zakrijejo veliko število slov. otrok ter pomnožijo število laških.

Hrvaško. Jugoslovanska akademija v Zagrebu se spremeni neki v hrvaško-slavonsko. Tako hoče madjarska pamet, ker tej predsedava v imenu beseda: jugoslovanska, še bolj pa to, ker je škof dr. Strossmayer na čelu akademije. »Narodna stranka« prikima gotovo, ako hoče vlada tako spremembo.

Ogersko. Madjarom ni dovolji, da vlada ni brz zaukazala preiskav zoper tiste Rumunce, ki so bili na Dunaji pritožili se zoper madjarsko silo; povrhu pa so pustili še spomenico pri cesarji, le-ta je neki ogerski državi nevarna. Mogoče, toda še nevarniša jej je kruta sila, s katero se delajo ljudje za Madjare.

Vunanje države.

Rim. Nov veleposlanik za nemško cesarstvo je pri sv. očetu Leonu XIII. Oton pl. Bülow. Iz kraja se je reklo, da to poslaništvo preneha, toda če je tudi nemški cesar luterske vere, vendar ima v svoji državi dobro tretjino katoliških prebivalcev. Se ve, da je Bülow katoliške vere.

Italijansko. Minister za državne finance, Grimaldi se kaže zmerom v lepši podobi ter jako dobro uravnava stroške in dohodke, toda primanjkuje mu še vedno denarja in težko, če prežene temo iz državnih blagajnic.

Francosko. Pomorski minister Cavaignac je odstopil, ker so mu očitali, da svoji službi ni kos. Koliko

je to resnično, sicer ni znano, toliko pa je gotovo, da njega niso ubogali poveljniki na vojnih ladajah. Njegov naslednik je nek Burdeau; doslej se ni o njem govorilo, je torej »nov mož«.

Angleško. Čeravno je Gladstone dobil pri novih volitvah večino, vendar sedanja vlada ne misli vzeti koj slova, marveč še počaka, da se drž. zbor snide ter Gladstone pojasni, kako da misli o važnih političnih rečeh Gladstone je zoper tripelaljanco, ne pa tako Salisbury, sedanja vlada.

Nemško. Ali bode leta 1900 svetovna razstava v Berlinu? Enim bi bila po volji, drugim pa ne, kajti razstava v Chicagu bode tolika, da si Nemci ne upajo spraviti enake in torej bolje, če je ne bode. — Na poljskih ljudskih šolah se je sedaj ves pouk nemški, toda ljudje so jako nezadovoljni in upati je, da pride vsaj pri veronauku poljski jezik do svoje pravice.

Rusko. Naravno je, da se v Rusiji govori in piše sedaj le o koleri, kajti število bolnikov raste in je neki že celo nekaj vojakov zbolelo na avstrijskih mejah. Če je to resnica, potem je nevarnost blizo in treba bode naši vladi skrbeti, da zapre meje zoper ruske popotnike.

Srbsko. Med vladarjema, Rističem in Belimarkovičem je prišlo do razpora ter se ne moreta zjediniti, koga da si naj še privzameta za vladarja. Govori se, da bode tretji vladar najhitreje še Pašić, doslej predsednik v drž. zboru, drugi pa so bolj za generala Gruiča.

Tursko. Iz Armenije so potegnili nekateri hujskaci na Grško in tamošnja vlada daje jim še celo potuho, vsaj pri turski vladi se tako misli. Vsled tega je turski poslanik Ghalib beg že zapustil Atene, glavno mesto Grške države — znamenje, da so se strune med tema državama že jako napele.

Afrika. Angleška vlada je dosegla, kar je želela v Maroku t. j. trgovinsko zvezo, katera ji daje pravico do trgovine v tamošnjih mestih večjo, kakor jo ima francoska ali katera druga država v Evropi.

Amerika. V Mehiki so izvolili Porfirija Dijaz za predsednika republike. — V državnem zboru v Washingtonu niso vsprejeli načrta za postavbo, ki dovoli denar iz srebra kovati. — Na otoku Sanghi se je vdrlo mesto v zemljo ter je 12.000 ljudi zakopalo.

Za poduk in kratek čas.

Kako so Prusaki rešili Joška.

Napisal J. Sattler.

Marsikateri čitatelj »Slov. Gosp.« se še gotovo spominja vojne leta 1866; morda se je celo sam udeležil tedanjih vojskih britkostij, bodi-si na jugu z Lahji, bodi-si na severu s Prusaki. Tudi moj prijatelj Jože se je vojeval v nesrečni vojni na Českem. Služil je pri pešcih v 47. polku, ki se je tedaj imenoval Hartung in si je iz večine nabiral mostvo na Slovenskem. Fantje so torej lahko zapeli:

»Mi čvrsti Slovenci smo, gremo na boj,
Za pravdo, za dom, za cesarja.«

Mnogo let je že preteklo od tega; vendar ne more vojaških dogodkov nič izbrisati iz spomina, ker so ne navadni in ker jih vojaki radi pripovedujejo. Tudi moj Jože rad pravi o svojem vojaškem življenju, vzlasti o dogodku, kako so ga oteli Prusaki. Pri tem bode morda kdo majal glavo, čes, to je pač neverojetno, da bi sovražniki rešili kakega avstrijskega vojaka; a vendar je res, o čemer se lahko prepričajo čitatelji, ako blagohotno preberejo nastopne vrstice.

Poslušajmo torej, kaj nam pripoveduje Joška.